

บทคัดย่อ

การพัฒนาวิธีการปรับเปลี่ยนสวนยางสดให้เป็นสวนลองกองด้วยวิธีการเปลี่ยนยอดและช่วงอายุพืช ได้ทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2542 ถึง พฤษภาคม 2543 จากการปรับเปลี่ยนยอดพันธุ์ยางสดโดยใช้แผนทดลอง RCBD เปรียบเทียบวิธีการปรับเปลี่ยนยางสดเป็นลองกอง โดยใช้ต้นตออายุต่ำกว่า 1 ปี ด้วยการเสียบยอดแบบ Side Veneer Grafting มี 3 Treatments คือ (1) ต้นตอยางสด ยอดพันธุ์ยางสด ผลสัมฤทธิ์เฉลี่ย ร้อยละ 72.87 (2) ต้นตอยางสดยอดพันธุ์ลองกอง ผลสัมฤทธิ์เฉลี่ย ร้อยละ 60.83 (3) ต้นตอหูกวางยอดพันธุ์ลองกอง ผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละ 45.14 และจากการเปรียบเทียบวิธีการปรับเปลี่ยนยอดยางสดเป็นลองกองด้วยวิธีการเปลี่ยนยอด 3 แบบ T-Budding, Side Veneer Grafting, Bark Grafting กับต้นยางสดที่มีอายุ 3-5 ปี อายุ 6-10 ปี และอายุมากกว่า 15 ปี โดยเปรียบเทียบ 2x3x3 Factorial Design กับต้นตอยางสดตาพันธุ์ยางสด และต้นตอยางสดตาพันธุ์ลองกอง ใช้การติดตามแบบ T-Budding ต้นตอยางสดยอดพันธุ์ยางสดและต้นตอยางสดยอดพันธุ์ลองกอง ด้วยวิธีการทาบกิ่งแบบ Side Veneer Grafting ต้นตอยางสดยอดพันธุ์ยางสด ต้นตอยางสดยอดพันธุ์ลองกอง ด้วยวิธีการทาบกิ่งแบบ Bark Grafting พบว่า การทดลองกับต้นยางสดที่อายุ 3-5 ปี การปรับเปลี่ยนยางสดเป็นลองกองด้วยวิธีการติดตามแบบ T-Budding เป็นวิธีที่สัมฤทธิ์ผลเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร้อยละ 64.58 รองลงมา คือ การปรับเปลี่ยนยางสดเป็นลองกองโดยใช้วิธีการทาบกิ่ง Bark Grafting มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ย ร้อยละ 64.01 การทดลองกับต้นยางสดที่อายุ 6-10 ปี พบว่า การปรับเปลี่ยนลองกองด้วยวิธี การติดตามแบบ T-Budding เป็นวิธีที่สัมฤทธิ์ผลเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร้อยละ 50.44 รองลงมาเป็นวิธีการทาบกิ่ง Side Veneer Grafting ร้อยละ 41.17 การทดลองกับต้นยางสดที่อายุมากกว่า 15 ปี พบว่า การปรับเปลี่ยนลองกอง ด้วยวิธีการติดตามแบบ T-Budding เป็นวิธีที่สัมฤทธิ์ผลเฉลี่ยมากที่สุด คือร้อยละ 49.5 โดยแตกต่างจาก Treatments อื่นๆ ในช่วงอายุเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนพื้นที่และปริมาณผลผลิตจะต้องมีการศึกษาต่อเนื่องเรื่องคุณภาพและปริมาณผลผลิตของพื้นที่ในช่วงอายุต่างๆ โดยศึกษาอัตราส่วนพื้นที่สำหรับปรับเปลี่ยนสวนยางสดให้เป็นลองกองได้อย่างเหมาะสมโดยมีปริมาณผลผลิต (Supply) เพียงพอกับความต้องการของตลาด (Demand) และรักษาสถียรภาพราคาของผลผลิตลองกองและยางสดอย่างยั่งยืน ประสานการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ วิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่เพาะปลูกยางสดและลองกอง โดยสามารถจำแนกพื้นที่ความเหมาะสม ออกเป็น 4 ประเภท คือ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชวงศ์ Meliaceae มาก ปานกลาง น้อย และพื้นที่ที่ไม่มีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชวงศ์ Meliaceae

**Preliminary Study on Development and Changing Langsat (*Aglaia domesticum* Pellegrin)
to Longong (*Langsium domesticum* Corres) in the Lower Northern Part of Thailand**

Det Wattanachaiyingcharoen^{1/}

Dacha Numyam^{2/}

Napaporn Damchuai^{2/}

Abstract

The changing of Langsat (*Aglaia domesticum* Pelleg) to Longong (*Langsium domesticum*) in the Lower Northern Part of Thailand was conducted during October,1999-May,2000. The comparison study on stock/cion grafting combinations for 0.5-1 years old with Side Veneer Grafting were, (1) Langsat/Longgong (Ls/Lg)=60.83%, (2) The Malabar almond/Longgong(Ma/Lg)=45.14%, (3) Langsat/Langsat (Ls/Ls)=72.87%. Moreover, the comparison of T-Budding, Side Veneer and Bark Graftings with 2 stock/cion combinations (Ls/Lg and Ls/Ls) of 3-5, 6-10, and more than 15 years old cion treatments (2×3×3 Factorial Design) showed significantly difference that;

- (1) T-Budding Grafting =64.58% and Bark Grafting=64.01% in 3-5 years olds,
- (2) T-Budding Grafting =50.44% and Side Veneer Grafting=41.17% in 6-10 years old,
- (3) T-Budding Grafting =49.5% for more than 15 years old treatments.

However the successful changing and sustainable development in Langsat to Longong production may require further study on,(1) the optimum Langsat/Longong production area ratio and management, (2) Price control with the balance of Ranking suitable area and Zoning using Geographic Information System (GIS).